



Sygn. akt I KK 177/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Bożeny Góreckiej,
w sprawie **M. S. i M. W.**

skazanych z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 19 sierpnia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt II K (...),

**zaskarżony wyrok uchyla w całości wobec M. W., a w stosunku
do M. S. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze - i w tym
zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w S. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. rozpoznawał sprawę ośmiu osób oskarżonych o przestępstwa skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s., w tym M. S. (któremu zarzucono popełnienie 4 czynów) i M. W. (któremu zarzucono popełnienie 14 czynów). Wyrokiem z dnia 29 maja 2019 r., w sprawie II K (...), Sąd uznał wszystkie te osoby za winne zarzucanych im przestępstw, przy czym:

- 1/ oskarżonego M. S. uznał za winnego zarzucanych mu czynów w punktach I - IV aktu oskarżenia i przyjmując, że z popełnienia przestępstw skarbowych uczynił sobie stałe źródło dochodu, a czyny te stanowią ciągi przestępstw, zakwalifikował te przestępstwa skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. - i za to na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt. 3 k.k.s. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł [pkt IV wyroku]. Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 41a § 1 i 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego, a na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. zobowiązał go do informowania kuratora o przebiegu okresu próby [pkt V i VI wyroku].
- 2/ oskarżonego M. W. uznał za winnego popełnienia 14 czynów zarzucanych mu w punktach I - XIV aktu oskarżenia i przyjmując, że z popełnienia przestępstw skarbowych uczynił sobie stałe źródło dochodu, a czyny te stanowią ciągi przestępstw, zakwalifikował te przestępstwa skarbowe z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. i za to na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł; Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 41a § 1 i 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat oddając go w tym okresie pod dozór kuratora sądowego, a na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2

k.k.s. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby. Na mocy art. 32 § 1 k.k.s. w zw. z art. 29 pkt 2 k.k.s. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów, zasadzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 48.000 zł [pkt XXVI wyroku].

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońcy obu oskarżonych (a także obrońcy czterech innych współoskarżonych). Po ich rozpoznaniu Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 14 listopada 2019 r., w sprawie II Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w następujący sposób:

- 1/ w zakresie dotyczącym oskarżonego M. S. [pkt I.2 wyroku] uchylił pkt IV zaskarżonego wyroku i przyjmując, że:
 - a/ czynów z pkt 1 i 4 aktu oskarżenia dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, co wypełniało znamiona jednego czynu – w rozumieniu art. 6 § 2 k.k.s.;
 - b/ czynów z pkt 2 i 3 aktu oskarżenia dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, co wypełniało znamiona jednego czynu - w rozumieniu art. 6 § 2 k.k.s. -
- uznał oskarżonego M. S. za winnego popełnienia 2 czynów jednostkowych określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., przy czym uznał Sąd, iż z popełnienia tych przestępstw skarbowych oskarżony uczynił sobie stałe źródło dochodu, a także, że dopuścił się ich zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok, co do któregośkolwiek z nich, a odstępy czasu pomiędzy nimi nie są długie – i za to wymierzył mu na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art 38 § 1 pkt 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. karę 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł.
- 2/ w zakresie dotyczącym oskarżonego M. W. [pkt I.4 wyroku] uchylił pkt XVIII zaskarżonego wyroku i przyjmując, że:
 - a/ czynów z pkt 3 i 7 aktu oskarżenia dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, co wypełniało znamiona jednego czynu - w rozumieniu art. 6 § 2 k.k.s.;

- b/ czynów z pkt 4, 5 i 6 aktu oskarżenia dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, co wypełniało znamiona jednego czynu - w rozumieniu art. 6 § 2 k.k.s.;
- c/ czynów z pkt 12, 13 i 14 aktu oskarżenia dopuścił się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, co wypełniało znamiona jednego czynu - w rozumieniu art. 6 § 2 k.k.s.;
- d/ oskarżony popełnił czyny z pkt 1, 2, 9, 10 i 11 aktu oskarżenia -
- uznał oskarżonego M. W. za winnego popełnienia 8 czynów jednostkowych: pięciu określonych w art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. i trzech czynów określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., przy czym uznał Sąd, że z popełnienia tych przestępstw skarbowych oskarżony uczynił sobie stałe źródło dochodu, a także, iż dopuścił się ich zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok, co do któregośkolwiek z nich, a odstępy czasu pomiędzy nimi nie są długie – i za to na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł.

W punkcie II swego wyroku Sąd odwoławczy stwierdził, że w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył ten wyrok na niekorzyść skazanego M. S. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze oraz na niekorzyść skazanego M. W. w całości - i zarzucił:

- 1/ rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s., polegające na wymierzeniu wobec M. S. wyłącznie kary grzywny, a zatem na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy w S. zastosowania wobec oskarżonego, któremu Sąd ten przypisał popełnienie 2 ciągów przestępstw skarbowych z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s., zagrożonych karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karą pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tymi

karami łącznie, obligatoryjnego nadzwyczajnego obostrzenia kary, polegającego na wymierzeniu kary pozbawienia wolności przewidzianej za przypisane przestępstwo skarbowe w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, nie niższej niż 1 miesiąc do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, co nie wyłącza wymierzenia z takim samym obostrzeniem także kary grzywny grożącej za to przestępstwo obok kary pozbawienia wolności;

2/ rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez pominięcie w pkt I ppkt 4 wyroku Sądu Okręgowego w S. rozstrzygnięcia w zakresie czynu zarzucanego M. W. w pkt VIII aktu oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s., w następstwie czego doszło do wydania wyroku, który nie zawiera w części dyspozytywnej odniesienia do opisu czynów stanowiących faktyczną podstawę skazania.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

W odpowiedzi na kasację obrońca oskarżonego M. S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna i należało ją uwzględnić. Trafnie jej autor podniósł, iż zaskarżony wyrok wydano z rażącym naruszeniem wskazanych w kasacji przepisów prawa, zarówno materialnego, jak i procesowego, które w dodatku miało istotny wpływ na jego treść.

W zakresie dotyczącym skazanego M. S.:

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że Sąd Rejonowy uznał tego oskarżonego za winnego popełnienia 4 zarzuczanych mu czynów kwalifikowanych z art. 107 § 1 k.k.s., przy czym ustalił, iż zostały spełnione przesłanki z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s., a więc, że oskarżony z popełnienia tych przestępstw skarbowych uczynił sobie stałe źródło dochodu, a nadto czyny te stanowią ciąg przestępstw skarbowych. A zatem ustalił Sąd I instancji przesłanki obligatoryjnego zaostżenia kary.

W konsekwencji na mocy art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wymierzył M. S. karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny. Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, oddając oskarżonego w tym okresie pod dozór kuratora sądowego, nadto zobowiązał go do informowania kuratora o przebiegu okresu próby (pkt IV – VI wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy Sąd Okręgowy w S. zmienił ten wyrok przyjmując, że czyny te stanowią dwa ciągi przestępstw skarbowych, przy czym dodatkowo ciągi te obejmują czyny ciągłe w ujęciu art. 6 § 2 k.k.s. Te przestępstwa skarbowe zakwalifikował z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. Uznał również, że oskarżony z popełnienia tych przestępstw skarbowych uczynił sobie stałe źródło dochodu. Po dokonaniu tych zmian, na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wymierzył M. S. karę 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł.

Analiza wyroku Sądu odwoławczego jasno dowodzi, że nie została orzeczona wobec skazanego M. S. kara pozbawienia wolności. Takie odczytanie treści wyroku jest oczywiste, skoro Sąd na nowo wymierzał oskarżonemu karę po dokonaniu stosownych zmian. Nadto jak trafnie zauważył autor kasacji, utrzymano w mocy (zapewne z powodu niedostrzeżenia) rozstrzygnięcie Sądu I instancji o zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, dozorze kuratora oraz nałożonym na oskarżonego obowiązku. Nie ulega więc najmniejszej wątpliwości, że Sądy obu instancji prawidłowo ustaliły wystąpienie dwóch podstaw obligatoryjnego zaostrzenia kary, przewidziane w art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. O ile jednak Sąd I instancji wymierzył karę zaostrzoną kierując się kryteriami z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s., o tyle Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy tego przepisu. Mimo, iż w podstawie wymiaru kary powołał go, nie zastosował się do zasady w nim przewidzianej. Trzeba przypomnieć, że przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. jest zagrożone karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karą pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tymi karami łącznie. Przepis art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. stanowi, że stosując nadzwyczajne obostrzenie kary, sąd wymierza karę pozbawienia wolności

przewidzianą za przypisane przestępstwo skarbowe w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, nie niższej niż 1 miesiąc do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, co nie wyłącza wymierzenia z takim samym obostrzeniem także kary grzywny grożącej za to przestępstwo obok kary pozbawienia wolności.

Jest też faktem, że zarzucając w kasacji naruszenie prawa materialnego, błędnie wskazano art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., zamiast art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. Należy też zgodzić się ze stanowiskiem obrońcy skazanego wyrażonym w odpowiedzi na kasację, że art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. (błędnie wskazany w *petitum* kasacji jako naruszony) nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż dotyczy przestępstw skarbowych zagrożonych tylko karą grzywny przekraczającą 360 stawek dziennych. Trafnie też wskazuje obrońca powołując się na art. 536 k.p.k., że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym tylko w wypadkach określonych w ustawie.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę akceptuje również cytowany przez obrońcę pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2020 r., w sprawie II KK 194/20 (LEX nr 3080343), że naruszenie przepisów przez sąd rozpoznający sprawę nie może w postępowaniu kasacyjnym zostać rozważone, jeżeli nie został postawiony stosowny zarzut procesowy, skoro Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Należy jednak stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie dotyczącej skazanego M. S. nie miała miejsca ta sytuacja. Wskazany powyżej judykat nie prowadzi bowiem automatycznie do wniosku, że omyłkowe wskazanie w kasacji naruszonego przepisu powoduje zawsze bezskuteczność tejże skargi. W pierwszej kolejności wypada odwołać się do treści art. 118 § 1 k.p.k. stanowiącego, że znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego oświadczenia. Sformułowanie to należy rozumieć w ten sposób, że o znaczeniu każdej czynności procesowej decyduje jej treść, a nie sama forma, czy też nazwa. Zasada ta odnosi się do czynności procesowych stron, jak również do czynności organów postępowania. Ma też zastosowanie i w postępowaniu kasacyjnym, w którym znaczenie nadzwyczajnej skargi ocenia się nie według jej „literalnego brzmienia”,

ale na podstawie rzeczywistej treści złożonego pisma procesowego. Dopiero dokonanie w taki sposób całościowej analizy kasacji pozwoli na odtworzenie rzeczywistych intencji jej wniesienia i ustalenie istoty podnoszonego uchybienia. Takie co do zasady są konsekwencje reguły z art. 118 § 1 k.p.k. Skorzystanie z możliwości, jakie stwarza ta reguła, jest obwarowane również pewnymi ograniczeniami. Po pierwsze – uwzględnienie uchybienia istniejącego w rzeczywistości, które jednak w kasacji nie zostało w ogóle podniesione, byłoby przekroczeniem granic tej kasacji, o ile nie zachodziłyby wyjątki wymienione w art. 536 k.p.k. Po drugie – możliwość uwzględniania przy ocenie intencji wnoszącego kasację, zasady wyrażonej w tym przepisie, nie może prowadzić w sytuacji kasacji złożonej wyłącznie na niekorzyść oskarżonego, do „wyszukiwania” w treści uzasadnienia skargi kasacyjnej takiego uchybienia, które nie pozostaje w ścisłym związku logiczno – prawnym z treścią zarzutu, a stanowi jedynie dodatkową argumentację. Należy przecież pamiętać, że do strony wnoszącej kasację jest adresowany ustawowy nakaz sformułowania zarzutu rażącego naruszenia prawa w sposób maksymalnie precyzyjny, a więc poprzez wskazanie konkretnego przepisu prawa materialnego bądź procesowego, do którego naruszenia doszło w postępowaniu przed sądem odwoławczym. Skorzystanie z reguły ustanowionej w art. 118 § 1 k.p.k. nie może oznaczać zastępowania podmiotu wnoszącego kasację w jego obowiązkach. Tym bardziej nakaz ten dotyczy kasacji wnoszonej na niekorzyść skazanego przez podmiot kwalifikowany (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., IV KK 105/14, KZS 2015, z. 10, poz. 35; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2015 r., III KK 228/15, Lex Nr 1814912; z dnia 24 września 2014 r., IV KK 232/14, KZS 2015, z. 1, poz. 40; z dnia 9 kwietnia 2013 r., II KK 174/12, Lex Nr 1303270; z dnia 1 września 2010 r., IV KK 69/10, OSNKW – R 2010/Nr 1, poz. 1651; z dnia 6 listopada 2009 r., V KK 436/08, Lex Nr 550546; z dnia 8 marca 2007 r., V KK 102/06, Lex Nr 260713*).

W niniejszej sprawie nie wystąpiła jednak sytuacja tego rodzaju, by dla prawidłowego zrozumienia intencji Prokuratora Generalnego konieczne było sięganie do reguły z art. 118 § 1 k.p.k. Uwzględniając tę kasację Sąd Najwyższy rozpoznał ją zarówno w granicach zaskarżenia, jak i podniesionego wprost zarzutu. Wbrew bowiem stanowisku obrońcy, wniesiona w sprawie M. S. kasacja dawała

możliwość jej uwzględnienia bez naruszenia zasad określonych w art. 536 k.p.k. i art. 434 § 1 k.p.k. W szczególności zaś nie można zgodzić się, że zakres zaskarżenia wyroku i podniesiony zarzut powodują nieskuteczność skargi, skoro Prokurator Generalny błędnie zarzucił naruszenie przepisu art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., który nie ma w ogóle zastosowania w niniejszej sprawie. Wprawdzie w kasacji rzeczywiście uchybienie to nie zostało określone prawidłowo, skoro podniesiono naruszenie art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. zamiast art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s., to jednak w realiach niniejszej sprawy fakt ten nie czynił niedopuszczalnym uwzględnienie kasacji. Niezależnie bowiem od wskazanego uchybienia skarżącego, sformułowany przez niego zarzut kasacyjny skutecznie dotyczył poruszanej kwestii. Zważywszy na fakt, że w uzasadnieniu kasacji kilkakrotnie powołano wprost przepis art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. [s. 33 i 35], wskazanie w *petitum* kasacji na art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. należy uznać wręcz za omyłkę z kategorii oczywistych. Przepis art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. określa zasady obostrzenia kary i jest jedynie dopełnieniem treści art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. oraz naturalną konsekwencją jego zastosowania. Wyłączną podstawą stosowania wobec oskarżonego nadzwyczajnego obostrzenia kary jest przepis art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. i zarzut naruszenia tego przepisu, którego jedynym i obligatoryjnym następstwem zastosowania jest orzeczenie kary określonej w art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s., został prawidłowo podniesiony w kasacji Prokuratora Generalnego.

Niezależnie od tego, w omawianym kontekście należy odwołać się również do ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, gdzie podnosi się, że zgodnie z regulacją art. 434 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy środek odwoławczy wniesiony został na niekorzyść oskarżonego przez podmiot fachowy (a więc także przez prokuratora), sąd odwoławczy nie tylko jest związany granicami zaskarżenia (zgodnie z treścią zdania pierwszego tego przepisu), ale nadto może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko wówczas, gdy stwierdza istnienie bądź to uchybienia, które podniesione zostało w środku odwoławczym, bądź takiego uchybienia, które podlega uwzględnieniu z urzędu. Jednakże zawarty w omawianym przepisie zwrot: „stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym” (kreujący także granice związania sądu odwoławczego w takim układzie procesowym) niewątpliwie oznacza tylko tyle, że jeśli nawet podmiot fachowy nieprawidłowo „zakwalifikuje” konkretne uchybienie, to o możliwości orzekania na niekorzyść oskarżonego

decydować będzie to, czy podniesione uchybienie w istocie nastąpiło, nie zaś to, czy nadto zostało prawidłowo „nazwane”. Wymagane w omawianym przepisie „stwierdzenie uchybienia podnoszonego w środku odwoławczym” to przecież niepotwierdzenie samego zarzutu stawianego orzeczeniu przez skarżącego, w ramach którego on je wskazuje, gdyż nie jest istotne, jak ujął go odwołujący się, ale ustalenie, czy dane uchybienie - niezależnie od tego jak kwalifikowano je w środku odwoławczym - rzeczywiście miało miejsce (*por. S. Zabłocki - O niektórych zmianach wprowadzonych przez nowy kodeks postępowania karnego w zakresie postępowania odwoławczego, PS 1997, nr 11-12, s. 14-15; T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, tom I, Warszawa 2014, s.1436, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 stycznia 2015 r., V KK 361/14, LEX nr 1652709; z dnia 14 listopada 2001 r., III KKN 250/01, LEX nr 51944*).

Co istotne, w przedmiotowej sprawie zarzut z pkt 1 *petitum* kasacji prawidłowo wskazuje naruszenie art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. Trzeba też zwrócić uwagę, że mimo błędnego powołania jako naruszonego, przepisu art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s., druga część zdania tego zarzutu jednoznacznie odnosi się właśnie do art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. Dowodzi tego przytoczenie treści właściwego przepisu z konkluzją, iż Sąd odwoławczy miał obowiązek orzec wobec oskarżonego M. S. karę z nadzwyczajnym jej obostrzeniem. Należy zatem skonstatować, iż podniesione w zarzucie uchybienie nie tylko w istocie nastąpiło, ale nadto zostało prawidłowo nazwane, mimo początkowo błędnego wskazania przepisu.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uchylił w zaskarżonym zakresie wyrok Sądu Okręgowego w S. w stosunku do skazanego M. S. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przeprowadzając ponownie kontrolę instancyjną, Sąd Okręgowy będzie miał w polu widzenia wyrażone przez Sąd Najwyższy zapatrywanie prawne.

Analizując kwestię zakresu orzeczenia kasatoryjnego Sąd Najwyższy uznał, że należy uchylić całe rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego dotyczące kary w stosunku do tego skazanego. Nie ulega wątpliwości, że Sąd odwoławczy zaniechał uchylenia pkt V i VI wyroku Sądu I instancji, uchylił jedynie jego pkt IV, odnoszący się do uznania winy i wymierzenia kary. Natomiast zaniechał uchylenia korespondujących z wymierzeniem kary pozbawienia wolności rozstrzygnięć

dotyczących warunkowego zawieszenia jej wykonanie, dozoru kuratora oraz orzeczonego obowiązku. W tej sytuacji wniosek Prokuratora Generalnego o uchylenie całości rozstrzygnięcia o karze był zasadny.

W zakresie dotyczącym skazanego M. W.:

Akt oskarżenia zarzucał M. W. popełnienie 14 przestępstw skarbowych kwalifikowanych z art. 107 § 1 k.k.s. Sąd Rejonowy w pkt XVIII wyroku uznał oskarżonego winnym wszystkich tych czynów. Sąd odwoławczy uchylił ten punkt wyroku, dokonał opisanych powyżej zmian w jego treści i uznał winę oskarżonego w zakresie czynów wymienionych w punktach od 1 do 7 i od 9 do 14 [pkt I.4. ppkt a-d]. Nawet pobieżna ocena treści wyroku Sądu drugiej instancji wskazuje, że omyłkowo pominięto czyn z pkt VIII aktu oskarżenia, skoro w tej części brak jakiegokolwiek rozstrzygnięcia. Trafnie więc zarzucono w kasacji, iż w tej części Sąd Okręgowy w S. dopuścił się rażącej obrazy przepisu art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k., zgodnie z którym każdy wyrok powinien zawierać rozstrzygnięcie sądu. Wpływ tego uchybienia na treść wyroku Sądu II instancji był – co oczywiste - istotny. Trafnie wskazano w kasacji, że art. 413 § 1 k.p.k. wskazuje na elementy, które każdy wyrok powinien zawierać, przy czym zgodnie z art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k., każdy wyrok powinien zawierać rozstrzygnięcie. W przypadku wyroków skazujących do takich zaliczać należy przede wszystkim rozstrzygnięcia o uznaniu winy, wymierzeniu kary, orzeczeniu środków karnych. Ich brak jest równoznaczny z nieodniesieniem się do istoty sprawy. Zatem brak takiego rozstrzygnięcia w wyroku będzie realizować naruszenie tego przepisu (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 października 2014 r., II KK 69/14, LEX nr 1523365; z dnia 31 maja 2011 r., II KK 19/11, LEX nr 847133*).

Należy więc w pełni podzielić stanowisko Prokuratora Generalnego, że orzeczenie Sądu II instancji dotyczące M. W. zapadło z naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. i miało rażący charakter oraz istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, ponieważ nie zawierało w części dyspozytywnej odniesienia do wszystkich czynów stanowiących faktyczną podstawę skazania.

Sąd Najwyższy podzielił też wniosek autora kasacji o konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku w całości w stosunku do skazanego M. W.. Sąd odwoławczy

dokonał dość istotnej zmiany wyroku Sądu I instancji poprzez uznanie części z nich za czyn ciągły w ujęciu art. 6 § 2 k.k.s. Zatem celowym było uchylene wyroku Sądu Okręgowego w S. w stosunku do M. W. w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przeprowadzając ponownie kontrolę instancyjną, Sąd Okręgowy będzie miał na uwadze wyrażone przez Sąd Najwyższy zapatrywanie prawne i wyda orzeczenie zgodnie z treścią art. 413 k.p.k.